

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθ. 340/2012

**ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΣΤ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση της 12-6-2012**

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Νικόλαος Μαυρίκας, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Μεταξία Ανδροβιτσανέα , Νικόλαος Μουδάτσος, Κωνσταντίνος Γεωργάκης και Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης , Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής : Θεόδωρος Στριλάκος , Πάρεδρος ΝΣΚ.

Αριθμ. Ερωτημ.: Το με αριθμό πρωτοκόλλου 9678/3 Απριλίου 2012 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών , Γενική Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης , Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ , Τμήμα Νομικών Προσώπων , Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων, το οποίο απεστάλη στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Εσωτερικών .

Περίληψη Ερωτημ.: Εάν, μετά την τροποποίηση των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 107 του ν. 3852/2010 , από τις διατάξεις της παραγράφου 10 ι του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 , επιτρέπεται στους δήμους να συμμετέχουν σε ανώνυμες εταιρείες χωρίς να κατέχουν την πλειοψηφία των μετοχών .

.....

Ι. Το Υπουργείο Εσωτερικών , Γενική Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης , Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ , Τμήμα Νομικών Προσώπων , με το με αριθμό πρωτοκόλλου 9678/ 3 Απριλίου 2012 έγγραφό του , μας απέστειλε ερώτημα , το οποίο , κατά λέξη , έχει ως ακολούθως :

« ΘΕΜΑ: Υποβολή ερωτήματος στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους αναφορικά με τη συμμετοχή δήμου σε ανώνυμες εταιρείες.

Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) υπέβαλε στην Υπηρεσία μας το με αριθμ. πρωτ. : 858/14.03.2012 έγγραφο, φωτοαντίγραφο του οποίου σας διαβιβάζουμε , στο οποίο διατυπώνεται ερώτημα στην Υπηρεσία ως προς τη δυνατότητα συμμετοχής δήμων σε υφισταμένη ανώνυμη εταιρία του ν.2190/1920, η οποία δεν εμπίπτει στις περιοριστικά αναφερόμενες μορφές του ν.3463/2006 και με την προϋπόθεση ότι ο δήμος δεν αποκτά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Σχετικά ερωτήματα έχουν διατυπωθεί και από μεμονωμένους δήμους (Δήμοι Αργιθέας και Καστοριάς με τα Α.Π.: 663/09.11.2011 και , αντίστοιχα, Α.Π.: 2059/23.01.2012, έγγραφά τους).

Κατά τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 107 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, «οι δήμοι δεν επιτρέπεται να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρίες, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, εκτός από εκείνες που είχαν συσταθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και υπό την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 194 αυτού ».

Από τις ανωτέρω διατάξεις, σε συνδυασμό με αυτές της παρ.2 του άρθρου 108 του ν.3852/2010, είναι σαφές ότι από την έναρξη ισχύος του προγράμματος «Καλλικράτης» (1.1.2011) οι δήμοι απαγορεύεται να συνιστούν ανώνυμες εταιρίες, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.3 του άρθ. 252 του ΚΔΚ, αλλά επιτρέπεται να συνεχίζουν να συμμετέχουν σε ανώνυμες εταιρίες Ο.Τ.Α. ή στις λοιπές Α.Ε. του ν.2190/1920, στις οποίες συμμετείχαν έως και την 31.12.2010 .

Από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 107 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, δεν προκύπτει με σαφήνεια εάν οι δήμοι μπορούν να συμμετέχουν

«μειοψηφικά» μετά την 1.1.2011 σε ανώνυμες εταιρίες του άρθρ.252 του ΚΔΚ και του ν.2190/1920.

Ενόψει των ανωτέρω, παρακαλούμε να γνωμοδοτήσετε, εάν επιτρέπεται:

α) από την 1.1.2011 η συμμετοχή (με μειοψηφικό πακέτο) του δήμου τόσο σε ανώνυμες εταιρίες Ο.Τ.Α. της παρ.3 του άρθρ 252 του ΚΔΚ, που είχαν συσταθεί έως την 31.12.2010, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 194 του ν. 3852/2010, όσο και σε ανώνυμες εταιρίες του ν. 2190/1920, χωρίς να διαθέτουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου, και

β) από την 1.1.2011 η συμμετοχή (με μειοψηφικό πακέτο) του δήμου σε άλλες ανώνυμες εταιρίες του ν.2190/1920, με την επιφύλαξη των διατάξεων του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρο 265 του ν. 3463/2006 ..... ».

Επί του ως άνω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Στ ' Τμήμα) γνωμοδότησε ομόφωνα , ως ακολούθως :

II. α. Σύμφωνα με τις κρίσιμες εν προκειμένω διατάξεις του ν. 3463/2006 « Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων » :

« ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 252
Ορισμοί - διακρίσεις

1. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε επιχειρήσεις, οι οποίες καλούνται επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τις παρακάτω ειδικότερες ρυθμίσεις. Οι επιτρεπόμενες μορφές των επιχειρήσεων αυτών είναι οι εξής: α. Δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις, β. Ανώνυμες εταιρίες Ο.Τ.Α.. 2. Δήμος ή Κοινότητα μπορεί να συνιστά δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την ανάπτυξη δραστηριοτήτων,

συναφών με αντίστοιχου περιεχομένου Αρμοδιότητες αυτών, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 254 παράγραφος 1.

3. Οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. συνιστώνται είτε μόνον από έναν ή περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τρίτους, σύμφωνα με τις παρακάτω διακρίσεις. Οι εταιρείες αυτές λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

α. Οι ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται από περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης θεωρούνται επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., εφόσον τα νομικά αυτά πρόσωπα διαθέτουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου. Το υπόλοιπο εταιρικό κεφάλαιο μπορεί να κατέχεται από άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Στην εταιρεία της μορφής αυτής είναι δυνατή η συμμετοχή του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ..

β. Οι ανώνυμες εταιρείες, στο εταιρικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν μόνον Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού ή και άλλοι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και έχουν ως αποκλειστικό αντικείμενο την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Ο.Τ.Α. και των ενώσεών τους ή και της αποκεντρωμένης κρατικής Διοίκησης, την προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης του Δήμου ή της Κοινότητας, καθώς και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος, τη συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα ή την εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο, αποτελούν αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.. Στην ανώνυμη εταιρεία αυτής της μορφής είναι δυνατή η συμμετοχή και φορέων του δημόσιου τομέα, συνεταιρισμών και ενώσεων αυτών, επιστημονικών φορέων, επιμελητηρίων, φορέων συλλογικών κοινωνικών ή οικονομικών συμφερόντων, καθώς και τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων. Στην περίπτωση αυτή οι Ο.Τ.Α. και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατέχουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου. Αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. θεωρούνται και εκείνες στις οποίες συμμετέχουν μόνο Τ.Ε.Δ.Κ. αντί των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

γ. Για την αξιοποίηση της ακίνητης δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας ή την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων είναι δυνατή η Σύσταση ανώνυμης εταιρείας μόνον από έναν Δήμο ή μία Κοινότητα, η οποία καλείται δημοτική ή κοινοτική ανώνυμη εταιρεία.

4. Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. που συνιστώνται βάσει ειδικών διατάξεων νόμου, οι οποίες διέπουν την οργάνωση και λειτουργία

τους, αποτελούν αντίστοιχες επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. ειδικού σκοπού. 5. Οι επιχειρήσεις των προηγούμενων παραγράφων αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. 6. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες δεν επιτρέπεται να συνιστούν ή συμμετέχουν σε καμία άλλη εταιρεία ή κοινοπραξία οποιασδήποτε μορφής, πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στο παρόν άρθρο. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για τη συμμετοχή τους σε ανώνυμη εταιρεία, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 265 παρ. 2 του παρόντος, ή σε άλλα εταιρικά σχήματα, τα οποία ειδικοί κανόνες προβλέπουν για την εφαρμογή εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων. 7. Ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Δήμων και Κοινοτήτων δεν επιτρέπεται να συνιστούν οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή να συμμετέχουν σε αυτές. 8. Η ευθύνη Δήμου ή Κοινότητας που συμμετέχει σε επιχείρηση Ο.Τ.Α. περιορίζεται κατά το τμήμα της συμμετοχής του στο κεφάλαιο της επιχείρησης. 9. Ως φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης του παρόντος μέρους νοούνται η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., η Ε.Ν.Α.Ε., οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων, οι Σύνδεσμοι και οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 265

Σύσταση - Λειτουργία

1. Δήμοι ή Κοινότητες, μόνοι ή με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τρίτους, δύνανται να συνιστούν ανώνυμες εταιρείες, οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της εμπορικής και φορολογικής νομοθεσίας και τις ειδικότερες ρυθμίσεις των επόμενων παραγράφων. α. Οι Δήμοι, οι Κοινότητες, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης διατηρούν πάντοτε κοινές μη προνομιούχες μετοχές, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Κατά το υπόλοιπο μπορεί να συμμετέχουν το Δημόσιο και φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. β..... γ..... 2. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες επιτρέπεται να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρείες πέραν αυτών του παρόντος

άρθρου. Προς τούτο απαιτείται απόφαση του οικείου συμβουλίου με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες και οι ανώνυμες εταιρίες της παραγράφου 1 δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε ποδοσφαιρικές, τραπεζικές και ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρίες.

3. Οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν επιχορηγούνται άμεσα ή έμμεσα από Ο.Τ.Α.. Κατ' εξαίρεση, είναι επιτρεπτή η επιχορήγηση από Ο.Τ.Α. νησιωτικών περιοχών ανώνυμης εταιρείας ή ναυτικής εταιρείας του ν. 959/1979, που αυτοί έχουν συστήσει ή συμμετέχουν κατά πλειοψηφία στο εταιρικό τους κεφάλαιο για τη διεξαγωγή θαλάσσιων συγκοινωνιών και μεταφορών, καθώς επίσης και στις περιπτώσεις για τις οποίες υφίσταται ειδική νομοθετική ρύθμιση.

4. Οι ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ, με εξαίρεση τις αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες, τα Δημοτικά Περιφερειακά Θέατρα (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.), τα δημοτικά και του διαδημοτικού χαρακτήρα θέατρα που έχουν τη μορφή ανώνυμης εταιρείας δεν συμμετέχουν σε Προγραμματικές συμβάσεις.

5.....

6.....

7. Η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. διενεργείται βάσει κανονισμού, ο οποίος καταρτίζεται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας. Σε αυτόν περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με τα αρμόδια όργανα της εταιρείας, τις προϋποθέσεις και τους όρους ανάθεσης ανάλογα με την εφαρμοζόμενη διαδικασία (ανοικτός, κλειστός διαγωνισμός, ανάθεση με διαπραγμάτευση) και τα κριτήρια και τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής, ούτως ώστε να εξασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας και αντικειμενικότητας, όπως αυτές συνάγονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Για τις αναθέσεις της παραγράφου αυτής, των οποίων ο προϋπολογισμός υπερβαίνει τα όρια που προβλέπουν οι αντίστοιχες ευρωπαϊκές οδηγίες, εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτών.

8. Οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. συγχωνεύονται, διασπώνται ή λύονται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει. Λύονται υποχρεωτικώς, αν για τρεις συνεχείς εταιρικές χρήσεις μετά διετία από την ίδρυσή τους είναι ζημιογόνες ή, αν για ισάριθμες φορές εντός δεκαετίας τα ίδια αυτών κεφάλαια, όπως προσδιορίζονται στο υπόδειγμα ισολογισμού που προβλέπεται από το άρθρο 42γ του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει, γίνουν κατώτερα του πενήντα τοις εκατό (50%) του μετοχικού κεφαλαίου.

Στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 47 του κ.ν. 2190/1920, τυχόν αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου που καταβάλλεται από τους Ο.Τ.Α. δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό μεγαλύτερο του ενός δευτέρου (1/2) αυτού.

Άρθρο 266

Δημοτικές και κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες

1. Για την αξιοποίηση της δημοτικής ή κοινοτικής ακίνητης περιουσίας ή για την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων είναι δυνατή η Σύσταση ανώνυμης εταιρείας μόνο από ένα Δήμο ή μία Κοινότητα, οι οποίοι και εισφέρουν το σύνολο του εταιρικού κεφαλαίου. 2. Οι δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο, τα μέλη του οποίου μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Τα οριζόμενα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, που είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου ή της Κοινότητας, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου, εκ των οποίων τουλάχιστον ένα εξ αυτών προέρχεται από τη μειοψηφία. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας δεν μπορεί να είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου προερχόμενο από τους αιρετούς εκπροσώπους του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Για την πρόσληψη Γενικού Διευθυντή, εφόσον δεν έχει ορισθεί Διευθύνων Σύμβουλος, ισχύουν κατ' αναλογία οι ρυθμίσεις του άρθρου 255 παράγραφος 4 του παρόντος. 3. Στην εταιρεία αυτής της μορφής είναι δυνατή η συμμετοχή του Δημοσίου ή άλλων φυσικών ή νομικών προσώπων από εκείνα που ορίζονται στο άρθρο 252 παράγραφος 3α του παρόντος, εφαρμοζομένων στην περίπτωση αυτή των διατάξεων για τις ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. 4. Η πρόσληψη προσωπικού, η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου, καθώς και η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες διενεργούνται βάσει των αντίστοιχων κανόνων που ισχύουν για τις δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις. 5. Κατά τα λοιπά, οι εταιρείες του άρθρου αυτού διέπονται από τις ρυθμίσεις των ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α. και τον κ.ν. 2190/1920. »

β. Οι σχετικές με το εξεταζόμενο ζήτημα διατάξεις του Ν 3852/2010 , προβλέπουν τα παρακάτω:

«

Άρθρο 107

Επιχειρήσεις δήμων

1. Οι δήμοι μπορεί να έχουν μόνον: α) μία κοινωφελή επιχείρηση, β) μία δημοτική επιχείρηση ύδρευσης αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), γ) μία επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, εφόσον λειτουργούσαν αντίστοιχες στους συνενοούμενους δήμους, και δ) μία δημοτική ανώνυμη εταιρία του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ., εφόσον είχαν συσταθεί τέτοιες εταιρίες στους συνενοούμενους δήμους . 2. Οι δήμοι δεν επιτρέπεται να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρίες, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, εκτός από εκείνες που είχαν συσταθεί μέχρι την Έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και υπό την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 194 αυτού . 3. Υφιστάμενες αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα συνεχίζουν να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 267 του Κ.Δ. Κ. και με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 111 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Άρθρο 194

Επιχειρήσεις περιφερειών

1. Οι περιφέρειες μπορούν να συνιστούν μία επιχείρηση, η οποία έχει τη μορφή της αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρίας, εφόσον δεν συμμετέχουν σε άλλη αναπτυξιακή ανώνυμη εταιρία στην οποία κατέχουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου..... 2. Στο μετοχικό κεφάλαιο των αναπτυξιακών ανωνύμων εταιριών συμμετέχουν περιφέρειες και δήμοι ή και άλλοι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στην ανώνυμη εταιρία αυτής της μορφής είναι δυνατή η συμμετοχή και φορέων του δημόσιου τομέα, συνεταιρισμών και ενώσεων αυτών, επιστημονικών φορέων, επιμελητηρίων, φορέων συλλογικών κοινωνικών ή οικονομικών συμφερόντων, καθώς και τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων. Στην περίπτωση αυτή οι

περιφέρειες, οι δήμοι και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατέχουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. α) Οι περιφέρειες, οι δήμοι και οι λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης διατηρούν πάντοτε κοινές μη προνομιούχες μετοχές, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Κατά το υπόλοιπο μπορεί να συμμετέχουν το Δημόσιο και νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. β) Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών. Οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 3 του κ.ν. 2190/1920 και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου. γ) Αν η επιχείρηση λυθεί, οι περιφέρειες, οι δήμοι και οι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης που συμμετέχουν σε αυτήν, έχουν δικαίωμα προτίμησης για την αγορά της εκπιούμενης περιουσίας..... » .

Σύμφωνα με το άρθρο 286 του ν. 3852/2010 η ισχύς των συγκεκριμένων διατάξεων αυτού αρχίζει από την 1-1-2011 .

III. Από την ερμηνεία των προπαρατεθεισών διατάξεων προκύπτουν τα παρακάτω :

α) Ο νομοθέτης , με τις διατάξεις που περιέλαβε στο δέκατο μέρος του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων , με τον τίτλο «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ » , θέλησε να συγκροτήσει ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο εντός του οποίου και μόνο οι ενδιαφερόμενοι Ο.Τ.Α. , θα μπορούσαν να ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα . Οι ρυθμίσεις αυτές είναι , κατ' αρχήν , εξαντλητικές , ως προς τη σύσταση και τη συμμετοχή των Ο.Τ.Α. σε διάφορα είδη επιχειρήσεων με τη μορφή ανωνύμων εταιρειών , που αποσκοπούν στην επίτευξη των σκοπών που ανατίθενται σε αυτούς από το Σύνταγμα και τους νόμους , περιέχουν , όμως , και διατάξεις που παρέχουν στους Ο.Τ.Α. την δυνατότητα της συμμετοχής , υπό προϋποθέσεις , σε ανώνυμες εταιρείες του κ.ν. 2190/1920 , χωρίς τις οποίες (διατάξεις) η συμμετοχή δεν θα ήταν επιτρεπτή ως αντίθετη προς την αρχή της νομιμότητας .

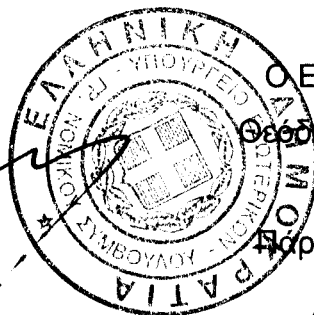
β) Με την τροποποίηση της παραγράφου 2 του άρθρου 107 του ν. 3852/2010 , όπως προκύπτει από την σαφή και κατηγορηματική διατύπωση αυτής , επιδιώκεται η ριζική αναμόρφωση του πιο πάνω νομικού πλαισίου ,

κατά τρόπον, ώστε να είναι, πλέον, αδύνατη η σύσταση ή συμμετοχή των Ο.Τ.Α. σε οιασδήποτε μορφής ανώνυμες εταιρείες, εκτός εάν οι πράξεις αυτές (σύσταση από Ο.Τ.Α. ή έναρξη συμμετοχής Ο.Τ.Α.) είχαν ήδη λάβει χώρα πριν από την έναρξη ισχύος της διατάξεως (1-1-2011) . Επομένως, για να είναι νόμιμη, μετά την ημερομηνία αυτή, η ίδρυση ή η συμμετοχή Ο.Τ.Α. σε ανώνυμη εταιρεία (εκτός από τη συμμετοχή στις αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 194 του ν. 3852/2010), θα πρέπει να προβλέπεται από ειδική διάταξη, μεταγενέστερη του ν. 3870/2010 .

γ) Η επιλογή από το νομοθέτη της συγκεκριμένης διατύπωσης : «Οι δήμοι δεν επιτρέπεται να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες εταιρείες, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων ..... » , σκοπό έχει να τονίσει ότι, οι πιο πάνω διατάξεις του ν. 3463/2006, συνεχίζουν να εφαρμόζονται, στο σύνολό τους, αποκλειστικά και μόνο, για να ρυθμίζουν ζητήματα, που σχετίζονται με τη λειτουργία των ανωνύμων εταιρειών στις οποίες υπήρχε, ήδη, πλειοψηφική ή μειοψηφική συμμετοχή Ο.Τ.Α. πριν από την 1-1-2011 .

IV. Υπό τις προεκτεθείσες σκέψεις, το ΝΣΚ γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ότι πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση και στα δύο σκέλη του τεθέντος ερωτήματος .

Θεωρήθηκε,
Αθήνα 13-6-2012
Ο Αντιπρόεδρος ΝΣΚ
Νικόλαος Μαυρίκας

Ο Εισηγητής
Θεόδωρος Στριλάκος
Πρόεδρος ΝΣΚ